

Анна Шандар,

PhD ек., доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом

*(Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана)*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Події останніх кількох років в Україні (поширення пандемії COVID-19, повномасштабне вторгнення) значно вплинули на інтенсивність розвитку освітніх послуг загалом і вищої освіти зокрема. Проблематика вивчення освітніх трендів перебуває під пильною увагою вчених різних наук, серед яких Волярської О. С. [1], Скидан М. І. [2], Струтинської О. В., Умрик М. А. [3], Ткаченко Н. М. [4] та інших. Вказані дослідження стосуються в т.ч. детермінант, трендів, вивчення світового досвіду розвитку освіти, напрямків розвитку тощо. З боку держави також приділяється величезна увага вищій освіті, що відображається у відповідних національних та регіональних стратегіях розвитку, різних програмах у сфері освіти, забезпеченні бюджетним фінансуванням.

Тренди, досліджувані у публікаціях, мають певне забарвлення, що може позначитися як позитивно, так і негативно на забезпеченні якості. Вважаємо, що якість освітніх послуг є індикатором їх розвитку та водночас показником конкурентоспроможності закладу вищої освіти. Таким чином, метою дослідження є обґрунтування та узагальнення трендів розвитку вищої освіти у світлі забезпечення якості освітніх послуг.

Аналіз публікацій [1–4] дозволив узагальнити такі особливості розвитку вищої освіти, які позитивно впливають на розвиток освітніх послуг:

- збільшення значення та ролі освітньої програми (орієнтація на опанування програмних результатів, здобуття компетентностей, передбачених програмою);
- перегляд моделі надання освітніх послуг шляхом посилення студентоцентризму;
- залученість здобувачів (та інших стейкхолдерів) до процесів менеджменту якості; продовження співпраці з випускниками після завершення навчання;
- зростання уваги до осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивність);
- підвищення значення академічної свободи та академічної доброчесності;
- посилення практичної орієнтації (дуальна освіта);
- розвиток онлайн освіти (змішане навчання; дистанційна форма навчання, онлайн курси; використання різних інформаційно-телекомунікаційних технологій);
- зростання ролі неформальної та інформальної освіти;
- посилення ринкових механізмів управління навчальним закладом; зростання частки платних освітніх послуг; оплата за навчання шляхом залучення грантового фінансування;
- розвиток системи стандартів вищої освіти;
- розвиток менеджменту якості освітніх послуг (наявність відповідних органів, структур на державному рівні та у закладі вищої освіти).

Загалом ці тренди доцільно об'єднати у 3 групи. До першої групи можемо віднести аспекти, що пов'язані з роботою зі стейкхолдерами. Друга група стосується підготовки здобувачів, форм навчання. Остання група, але не менш важлива, включає в себе тренди, що мають інституційне підґрунтя.

Рис. 1. Напрями розвитку вищої освіти в частині забезпечення якості освітніх послуг

Джерело: розроблено автором

Отже, у даному дослідженні здійснено спробу узагальнити сучасні освітні тренди, які більшою чи меншою мірою впливають на підвищення якості вищої освіти. Посилення уваги до трендів та їх глибоке розуміння є основою для стратегічного управління закладом вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волярська О. С. Напрями розвитку вищої освіти в Україні в умовах нестабільності. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2020. Вип. 2(18). С. 34-43. URL: [https://doi.org/10.35387/od.2\(18\).2020.34-43](https://doi.org/10.35387/od.2(18).2020.34-43)
2. Скидан М. І. Підвищення якості освітніх послуг як основний стратегічний напрям розвитку вищої та фахової передвищої освіти. *Економіка та суспільство*. 2024. №59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-110>
3. Струтинська О. В., Умрик М. А. Сучасні освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. 2020. Вип. 26. С. 201–205.
4. Ткаченко Н.М. Тренди освіти – 2022: світовий контекст. *Перспективи та інноваційні науки*. Серія: Педагогіка, Серія: Психологія. Серія: Медицина. 2022. №11(16). С. 178–189. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11\(16\)-178-189](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-11(16)-178-189)